

קהילה מכילה עם נגישות כמה פשוט.

השתלבות חברתית בקהילה

- 1 < אם בקהילתכם פועלת ועדת קליטה לחברים חדשים, שאלו את המשפחות החדשות האם יש להן צורך בהנגשות והתאמות לאירועי הקהילה ובבית הכנסת.
- 2 < בתכנון אירוע קהילתי שאלו את המוזמנים מהם צרכי הנגישות שלהם והיערכו בהתאם.
- 3 < אם בקהילתכם חברים אשר חוו התמודדות עם אירוע נפשי, שאלו לשלומם כפי שהייתם נוהגים בכל אירוע אחר.
- 4 < אל תניחו שאתם יודעים מה טוב לאדם עם מוגבלות ולבני משפחתו, אלא בכל סוגייה רלוונטית – פשוט שאלו אותם מה היו רוצים וכבדו את תשובתם.
- 5 < אנשים עם מוגבלויות שונות יכולים (עם התאמות או בלעדיהן) למלא אחד או יותר מן התפקידים והכיבודים בבית הכנסת – שליח ציבור, קריאה בתורה, הגבהה וגלילה, פתיחת ההיכל, דבר תורה, גבאות ועוד – אפשרו להם לקחת חלק.
- 6 < קבלו בהבנה ובסבלנות דרכי ביטוי שונות של מבוגרים וילדים עם מוגבלות בזמן התפילה.
- 7 < שימו לב לאלו שאינם לוקחים חלק בפעילות הקהילה או מרגישים בודדים בתוך הביחד הקהילתי.

הזכות והחובה הדתית להתפלל, לחגוג בר/בת מצווה, לומר קדיש במניין, לשמוע קול שופר, להיות חלק מהקהילה – הן מצוות דתיות משמעותיות וזכויות אשר יש לאפשר לכל אדם גישה אליהן. יש בהן מטען רוחני המעשיר את הרוח, מרומם את הנפש ויוצק משמעות לחיי היום-יום. הן גם מאפשרות מפגש עם הקהילה ומעניקות חוויה משותפת עם החברים בה. זכויות אלו צריכות לעמוד לכל אדם על פי בחירתו, ובכלל זה אנשים עם מוגבלות. השמירה על זכויותיהם היא חובה מצד ההלכה, מצד המוסר החברתי, השוויון והצדק, והיא אף מעוגנת בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

אנשים עם מוגבלות מהווים כ-20% מכלל האוכלוסייה בישראל, ביניהם אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית (ראיה, שמיעה), שכלית, נפשית ותקשורתית.

ההנגשה כוללת הן את היבטי הנגישות הפיזית והמבנית של מקומו של המתפלל בין שאר המתפללים, והן את היחס המכבד של הקהילה והשתייכות מלאה אליה.

על מנת להבטיח לאדם עם מוגבלות את האפשרות להיות חלק מהקהילה, אין להסתפק במתן נגישות ואפשרות להשתתף בתפילה על כל רבדיה, אלא גם להתאים מעט את דרכי הפעילות עצמה. לדוגמה באופן התפילה, במינוי לתפקידים בקהילה ובבית הכנסת, ואף את האירועים החברתיים.

הנגשת בית הכנסת

נגישות היא רצף של פעולות המאפשרות הגעה מכובדת ועצמאית. יש להיוועץ עם מורשי נגישות שירות ומתו"ס כנדרש בחוק, להנגשה הנדרשת והמתאימה לכל בית כנסת. הנגשת בית כנסת כוללת בין היתר את הרכיבים הבאים:

בימת תפילה: הבימה יכולה להיות בגובה אחיד של כלל האולם. אם ישנם הפרשי גובה יש לגשר עם רמפה ומאחזי יד. אפשרות לשולחן המאפשר גובה משתנה וחלל המאפשר כניסת כיסא גלגלים מתחת לשולחן.

חניית נכים: חנייה נגישה תקינה מבחינת מידות ושילוט, קרובות לכניסה, עם דרך נגישה מהרכב ועד לכניסה הראשית לבית הכנסת.

גישה עד לדלת הכניסה: דרך גישה נוחה ונגישה לאדם המתנייד בכיסא גלגלים מהרחוב ומחניות הנכים ועד דלתות הכניסה. אם יש מדרגות, יש להתקין רמפה תקינה ומאחזי יד. יש לסמן מדרגות עבור אנשים עם מגבלה בראיה ואת קצוות המדרגות בצבע נוגד למדרגה. כמו כן, יש להתקין משטחי אזהרה בתחילת הירידה בגרם המדרגות.

מקומות ישיבה באולם התפילה: מקומות מותאמים עם גישה לאדם בכיסא גלגלים. מקומות אלה יהיו בין מקומות הישיבה הרגילים ולא בתוך מעברים. כמו כן, יש להקצות מקום המיועד לחייט שירות (כלב נחייה).

דלתות: דלתות מותאמות לרוחב כניסה של כיסא גלגלים ונפתחות בקלות. בדלת שקופה יש לסמנה עם מדבקות עגולות בשני גוונים נוגדים, כך שתיראה גם על ידי אנשים עם מגבלת ראייה.

תאורה: תהיה תאורה מספיקה לטובת אנשים עם מוגבלות בשמיעה על מנת לאפשר קריאת שפתיים של דוברים ודרשנים. כמו כן, התאורה לא תהיה מסנוורת או מהבהבת, לטובת אנשים עם מוגבלות בראייה או אנשים עם אוטיזם.

מזוזות: מומלץ להתקין בגובה 140 ס"מ המותאם לאדם המתנייד בכיסא גלגלים.

שילוט נגיש: השילוט יהיה ברור ונגיש. השילוט יפנה ככל שיידרש ליציאות, שירותי נכים, למעלית, לרמפה, לעזרת נשים משנית, לאולם קידושים, לבית מדרש, לחללים העומדים לשימוש הציבור ולחניות נכים.

מעברים: על המעברים להיות מוארים ורחבים למעבר כיסא גלגלים.

תותקן מערכת עזר לשמיעה.

שירותים נגישים: כוללים בין היתר – רוחב תא, גובה, מושב ומאחזי יד ועוד.

ספרי תפילה וחומשים: חלק מהסידורים והחומשים יהיו בכתב מוגדל לטובת אנשים עם מגבלה בראייה.

מעלית/ מעלון: יש להתקין כדי לאפשר נגישות למקומות נוספים של בית הכנסת, כדוגמת אולם שמחות.

הנגשת אולם האירועים והגישה אליו.

עזרת נשים: יש להנגיש את עזרת הנשים – אם בקומה נפרדת ע"י מעלית נגישה או בהקצאת עזרת נשים בקומה הראשית הנגישה, יחד עם נשים נוספות.

הדרכת גבאי בית הכנסת: על הגבאים להכיר את כל הסדרי ההנגשה, וכיצד לסייע לאנשים עם מוגבלות.

יידוע הציבור ופרסום הסדרי הנגישות: חשוב שהציבור הרחב יכיר את כל הסדרי הנגישות כך שיוכלו לקבל החלטה להגיע לבית הכנסת.

גוינת ישראל מעבר למגבלות

משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים חוסן חברתי לישראל

נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
COMMISSION FOR EQUAL RIGHTS OF PERSONS WITH DISABILITIES
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة

משרד המשפטים
وزارة العدل | MINISTRY OF JUSTICE

